

Peter Kvist - et billede af en personlighed

Skrevet af Niels Nørgaard Nielsen

De fire borgmestre på Arkivet: Peter Kvist, Holger Børresen, Kjeld Jensen og Anny Winther

Da det ny Rådhus i Støvring blev indviet 6. juni 2014 kom det frem, at portrætterne af de fire borgmestre, der havde fungeret i Støvring Kommunes tid, ikke skulle pryde væggene i det ny rådhus. Portrætterne af Peter Kvist, Holger Børresen, Kjeld Jensen og Anny Winther havde været hængt op på gangen ved indgangen i det gamle rådhus, men for ikke at gøre forskel de tre nu nedlagte kommuner imellem, skulle intet af det gamle følge med over i det nye. I løbet af efteråret blev det efter nogen forhandling bestemt, at billederne skulle overdrages til Lokalhistorisk Arkiv og hænges op i læsesalen, hvor de for fremtiden kan ses.

Billedet af Støvring Kommunes første borgmester Peter Kvist adskilte sig fra de tre øvrige ved at være et rigtigt oliemaleri, mens de øvrige var fotografier overført på lærred. Det er dette maleri af Peter Kvist denne artikel omhandler.

Maleriets tilblivelse

Da Peter Kvist i januar 1985 annoncerede at han ikke ville genopstille som kandidat til byrådsvalget i november, besluttede kulturudvalget, at der skulle males et portræt af den afdøde borgmester. Det blev besluttet, at det skulle være den 79-årige kunstmaler Poul Henrik Jensen fra Sorø, der skulle udføre værket for en sum af 35.000 kr. I den kommende tid rejste Peter Kvist med tog til Sorø fem eller seks gange for at sidde model, og der udviklede sig et venskab mellem maler og model. Ved afsløringen af maleriet sagde Poul Henrik Jensen: "At male et portræt er jo ikke blot en opgave for en person, det er en sag mellem to mennesker, maler og model. Det kræver, at man kan slappe af i hinandens selskab. Derved fremtræder modellen i sin naturlige position, og man kan finde det karakteristiske ved personen, som netop gør ham eller hende til noget helt specielt".

Hen på efteråret var maleriet klar og leveret til rådhuset i Støvring, men sagen tog en uventet drejning, idet Peter Kvist noget uventet først i september lod sig opstille som nr. to på Vestres liste i Støvring By. Denne beslutning gjorde, at maleriet blev stillet "til tørre" indtil der var nærmere afklaring, for hvordan skulle man forholde sig, hvis nu Peter Kvist blev valgt og måske endda med større stemmetal end Vestres ny borgmesterkandidat Holger Børresen? Kunne der ske det uventede, at Peter Kvist fortsatte som borgmester? Usikkerheden varede dog kun et par uger, for da meddelte Peter Kvist, at han trak sig som kandidat og at hans tid i kommunalpolitik var endegyldigt slut.

Peter Kvist i sine velmagtsdage på borgmesterkontoret

Afsløringen af portrættet skete ved den formelle afskedsreception for Peter Kvist 2. januar 1986. Ved receptionen var der mange, der ville sige et par rosende ord til den afgående borgmester. Blandt andre af de tilstedeværende talte socialdemokraten Leo Sprøgel: ”Du har aldrig gået i for små sko. Fik du en idé, har du altid været parat til at løse den, koste hvad det ville. Og har der været ting, som du ikke har været alt for begejstret for i første omgang, har du altid været modtagelig for argumenter og indrømmet, når du bagefter har været tilfreds med resultatet”. Selv sagde Peter Kvist blandt andet: ”Jeg forlader byrådsarbejdet, og har set det i øjnene, at det er for altid. Det er en mærkelig og, jeg må indrømme, vemodig følelse, der sidder i én, når man skal tage afsked med byrådsarbejdet, samværet med byrådskolleger og i øvrigt de mange mennesker, man er i kontakt med i forbindelse med byrådsarbejdet. Men alting skal jo have en ende. Speci-

elt én ting vil jeg fremhæve: Byrådsarbejdet har været præget af samarbejde. Et samarbejde, der også tit er gået på tværs af partiinteresser. Dette gode samarbejde har ikke alene gjort det nemt for mig som borgmester, men også, og det er det væsentligste, det har været til gavn for hele kommunen”.

Personen og politikerens Peter Kvist

Peter Kvist, hvis fulde navn var Peter Kristian Ernstpriis Kvist blev født 7. maj 1912 i Estrup ved Øster Hornum som søn af gårdejer Annæus Sørensen Kvist og hustru Oline Nielsen Ernstpriis. Gården på Estrupvej overtog Peter senere og drev den sammen med hustruen Stense. Peters debut som lokalpolitiker var ved sognerådvalget i maj 1943, hvor han høstede eksakt nul stemmer.

Bedre gik det ved valget i 1958, hvor han blev valgt til sognerådet, hvor han var medlem frem til kommunesammenlægningen i 1970; fra 1966 endda som formand. Forinden havde han gjort et godt stykke organisatorisk arbejde i andre sammenhænge. Formandsposten for husmandsforeningen i Øster Hornum var nok en af årsagerne til, at Peter blev valgt ind i sognerådet i 1958. Han var også formand for Øster Hornum Sparekasse og optrådte som auktionarius på Kvægtorvet i Aalborg. Ved de første mange valg optrådte Peter Kvist på en tværpolitisk liste, men ved valget i 1981 bekendte han officielt politisk kulør og blev opstillet for Venstre.

Ved kommunalreformen i 1970 blev Godthåb udskilt af den gamle Øster Hornum Kommune for at blive tilsluttet Aalborg Kommune. Da man fra den øvrige del af kommunen absolut ikke ville underlægges Aalborg, var sagen klar, og man indgik i den kommende Støvring Kommune med Støvring som administrativt centrum. Ved valget 1970 til kommunalbestyrelsen i den ny kommune lykkedes det Peter Kvist ved at indgå forskellige alliancer at sætte sig i borgmesterstolen 1. april 1970, og her blev han siddende de næste 16 år.

Den sidste tid, bisættelse og mindefond

Om Peter Kvists gøren og laden som borgmester kan der læses i bogen ”Træk af Støvring Kommunes historie”, som Arkivet udgav i 2013¹. Her skal kun kort omtales hans sidste tid, der var præget af tiltagende dårligt helbred. Peter Kvist mistede sin ægtefælle, Stense, den 19. november 1985 på selve valgdagen. Han blev aldrig helt sig selv igen efter dette tab. Den 9. marts 1987 døde Peter Kvist på Mastruplund Plejehjem i Støvring. Her havde han tilbragt sine sidste tre dage.

¹ Bogen, der er på 152 sider, kan købes på Arkivet for 100 kroner

Peter Kvist er husket for mange rammende kommentarer til dette og hint. Om det at gå ind i kommunalpolitik sagde han på et tidspunkt: "Går man ind i kommunalpolitik får man en vanrøgtet gård og en stor begravelse". Om det sidste fik han i hvert fald ret. Da båren skulle føres fra Mastruplund til Øster Hornum Kirke førtes den forbi rådhuset, hvor personalet havde taget opstilling langs vejen som en sidste hilsen til afdøde. Ved bisættelsen fra Øster Hornum Kirke deltog flere hundrede mennesker. Aalborg Politi viste ham den sidste ære ved at eskortere båren under kørslen i forbindelse med bisættelsen. Gravstenen kan ses vest for kirken.

Det med den vanrøgtede gård kan man nok stille et spørgsmålstejn ved, selv om han havde mange andre gøremål. Foruden at passe gården og det kommunalpolitiske drev Peter Kvist også en omfattende handel med først dyr, siden ejendomme og værdipapirer. Ved hans død blev formuen opgjort til omkring syv millioner kroner. Advokat Enderslev, der stod for boet har ikke kunnet dy sig for denne udtalelse: "Nogen har næppe kunnet tjene så meget på landbruget alene, men Peter og Stense undte sig heller aldrig en rejse til udlandet, og deres privatliv holdtes på et absolut beskedent niveau."

Stense og Peter Kvist ved en festlig lejlighed

Peter og Stense havde ingen børn, så et testamente bestemte, at en del fjernere familiemedlemmer først skulle betænkes med fastsatte beløb.

Efter at arveafgifter med videre var betalt stod der en sum på godt tre millioner kroner, som dannede grundlag for "Stense og Peter E. Kvists Mindefond", der bestyres af den lokale sognepræst, den lokale sparekassebestyrer og Støvring Kommunes borgmester.

I deres yngre dage var Peter og Stense med i dilettantforestillinger i Øster Hornum Forsamlingshus. Peter ses som nummer tre fra venstre iført brandmandsuniform, mens Stense står som nummer to fra højre.

Halvdelen af det årlige afkast er forbeholdt Øster Hornum Forsamlingshus, mens resten fordeles efter ansøgning til støtte for alment velgørende formål i Øster Hornum.

Mange har fået glæde af fondsmidlerne. Det være sig adskillige tiltag i idrætslivet, Lokalhistorisk Arkiv, udgivelse af forskellige jubilæumsskrifter og en lang række andre ting, der har givet et ekstra "pift" til Øster Hornums liv og trivsel.